

Husbanken

REGION MIDT-NORGE

Nasjonale
kompetansetilskuddprosjekt
Miljø og energi
2010

Innvilgede prosjekt 2010

Søker	Prosjekttittel	Prosjektbeskrivelse	Beløp
SINTEF Byggforsk	Strategisk forskningsprogram - Rebo	Programmet er basert på en flerfaglig tilnærming og studerer sammenhenger mellom oppgradering av boligkvaliteter som energi og miljø, universell utforming og byggeskikk, investeringskostnader og driftskostnader i eksisterende boligområder og boligbygg. Flerboligbygg utgjør et stort volum av boligmassen i norske byer og tettsteder, samtidig har denne delen av boligmassen betydelige utfordringer knyttet til oppgradering av boligkvalitet. Prosjektet er 4-årig og fikk midler første gang i 2008.	3 000 000
Finnmark fylkeskommune	Den 5. årlige bolig og levekårskonferansen "Våre hjem i nord 2010"	Konferansen er en del av et flerårig samarbeid mellom Finnmark og Murmansk fylker, samt med Husbanken og NBBL innen boligkommunale og boligsosiale spørsmål. Hovedtema for konferansen i 2010 vil være: <ul style="list-style-type: none"> - Lavere energiforbruk i boliger - Bedrede bo og levekår - Forvaltning og eierskap av bolig - Byutvikling og byfornyelse 	125 000
Kyrre Bjerck	Plusshus, extreme	I Tromsø skal en enebolig bygges som passivhus og oppgraderes til plusshus, med egenproduksjon av all energi en familie/husholdning har behov for, inkl. energi til husstandens biler.	400 000
Wibeke Knudsen	Utvikling og kvalitetssikring av konsept for enebolig	En enebolig i Harstad skal bygges med passivhus og uu. Boligen med løsninger og problemstillinger i utviklingsprosessen vil tilbys som eksempel i NTNUs kursserie/grunnundervisning. Prosjektet kan bli et interessant forbildeprosjekt som viser balansen mellom energiløsninger på passivhusnivå, brukskvalitet knyttet til skjermede uterom og gode dagslysforhold, terrengtilpasning av bebyggelse, samt gode løsninger for brukere av elektrisk rullestol inne og ute.	100 000

BNL v/ Lavenergiprogrammet	Kompetanseheving i byggenæringen	Lavenergiprogrammet er et samarbeid mellom staten og byggenæringen for å få til energieffektivisering og energiomlegging i bygg. Programmet har to hovedarbeidsområder: kompetanseheving i byggenæringen og forbildeprosjekter.	400 000
Byggemiljø v/BNL	Program for koordinerte miljøtiltak i BAE-næringen	Byggemiljø - Byggenæringens miljøsekretariat har som formål å drive formidling om miljøvennlige løsninger for å styrke innsikt og praksis hos næring og myndigheter knyttet til byggenæringen. Det er et gjensidig forpliktende samarbeid mellom statlige myndigheter og BAE-næringen. Programmet er aktivt i perioden 2005-2010	500 000
Expology AS	World Urban Forum	World Urban Forum 5arrangeres i 2010 i Rio de Janeiro i Brasil. Hovedtema for forumet er "The Right to the city: Bridging the Urban Divide". Forumet, som er er åpent for alle, består av et omfattende program med seminarer, foredrag, rundebord- og plenumsdiskusjoner og en rekke ulike større og mindre arrangementer, bla. utstillinger og konserter. Fra Norge deltar representanter fra bla. KRD, UD, MD, Husbanken og Kommunalbanken. I tillegg er det deltakere fra både privat og frivillig sektor, bla. KS, LNU og NTNU. Norge vil bla. delta med en stor utstilling som viser eksempler på norsk politikk, innenfor bla. norsk bistandssamarbeid, byutvikling, boliger for vanskeligstilte, universell design, kommunal infrastruktur og lignende.	599 508
KS	KS-stilling (halvpart)	Prosjektstillingen som skal bidra til å styrke KS sin kompetanse og innsats på boligområdet, jf. samarbeidsavtalen mellom KS og Husbanken.	500 000
Boligprodusentene	Veileder for passivhusprosjektering	Boligprodusentenes Forening søker om kompetansetilskudd fra Husbanken til å utvikle en veileder for passivhusprosjektering. Veilederen skal presentere hva som finnes av kunnskap om passivhusløsninger i dag, og sammenstille informasjon som kan brukes til å prosjektere boliger i passivhusutførelse i henhold til passivhusstandarden NS 3700. Passivhusveilederen tenkes bygget opp noe tilsvarende som Byggforsk Anvisning 40 (2004). Veilederen utvikles i samarbeid med SINTEF Byggforsk.	500 000
NTNU	Professor II stilling	Stillingen skal ha et spesielt ansvar for området energi og miljø ved institutt for byggekunst, historie og teknologi ved NTNU. Stillingen skal bla. bidra til undervisningen innen temaene lavenergi boliger og passivhus.	100 000

Standard Norge	Tilstandsanalyse av byggverk	Prosjektets hovedformål er revisjon av NS 3424 Tilstandsanalyse for byggverk. Innhold og gjennomføring og veileder til denne samt utarbeidelse av underliggende ny norsk standard for bolig.	50 000
Standard Norge	Miljøstandardisering i BAE-næringen	Standard Norge viderefører resultatene fra nasjonalt og internasjonalt arbeid med miljøvennlige boliger til alle relevante aktører på miljøområdet innen statelig og privat sektor. I løpet av prosjektperioden vil Standard Norge sikre en interaktiv dialog med de berørte partene. SN/K 223 følger opp arbeidet nasjonalt og gir innspill til norske deltagere og eksperter: 1. På overordnet nivå - nasjonale arbeider vedr. miljøvern på BAE-området, for eksempel arbeidet med miljøoppfølgingsplaner og riving. 2. CEN/TC 350 - Sustainability of construction works. 3. CEN/TC 351 - Construction Products - Assessment of release of dangerous substances. 4. ISO/TC 59/SC 17 - Building construction - Sustainability in building construction	150 000
Standard Norge	Livssyklus kostnader for byggverk	Prosjektets hovedformål er revisjon av NS 3454:2000 Livssyklus kostnader for byggverk - Prinsipper og struktur.	75 000
Standard Norge	ICO/TC 59 - Byggevirksomhet	Internasjonal deltagelse i ISO TC 59 - Building construction og underliggende komiteer: -sikrer internasjonal forankring for resultater fra sentrale norske FoU prosjekter innen blant annet bærekraft, universell utforming og digital byggeprosess (buildingSMART) -skaper viktige kontaktpunkter og nettverk for norske FoU miljø -tilfører norsk BAE næring verdifull kompetanse fra andre internasjonale fagmiljøer. Tilskuddet skal gå til å drive og videreutvikle prosjekter knyttet til ISO/TC 59 og som støtte til deltakere og eksperter for prosjektene. ISO/TC 59 vil også gi bidrag til informasjonsflyt i byggeprosessen gjennom arbeidet med buildingSMART.	200 000
NAL	FutureBuilt - Klimaeffektiv arkitektur og byutvikling	FutureBuilt skal være et utstillingsvindu både nasjonalt og internasjonalt og er et tiårig program med en visjon om å utvikle klimanøytrale byområder og arkitektur med høy kvalitet. Målet er å realisere en rekke forbildeprosjekter – både byområder og enkeltbygg – med lavest mulig klimagassutslipp.	950 000

Oppland fylkeskommune	Klima- og energilaboratorium ved Nord-Gudbrandsdal vgs avd Otta	Nord-Gudbrandsdal videregående skole avdeling Otta er utpekt til å være et 0-visjonsprosjekt avprogrammet Grønne energikommuner. Med bakgrunn i dette vil Oppland Fylkeskommune bygge et laboratorium med formål å skape forståelse, holdninger og verdier hos unge om betydningen av miljøsatsing.	1 000 000
Standard Norge	ISOs generalfosamling i Oslo september 2010	ISO har i dag 159 medlemsland og representanter fra de fleste deltar på generalforsamlingene. ISOs Generalforsamling er en arena for synliggjøring av norsk byggenæring og myndighetenes satsing på god bolig- og byggkvalitet. Gjennom deltagelse i ISO har man mulighet til å påvirke rammevilkår for internasjonal handel. Generalforsamlingen er også ment å være en læringsarena for deltagerne.	250 000
Universitetsforlaget	Drift av PLAN 2010	Tidsskriftet PLAN har som mål å være det ledende forum i Norge for informasjon, formidling og debatt om bolig- og byplanlegging og regional utvikling.	334 740
SINTEF Byggforsk	Tiltaksplan for våre omgivelser	Målet med prosjektet er å utvikle et kommunalt samordningsverktøy innen temaene estetikk og byggeskikk. En tiltaksplan for estetikk og byggeskikk skal hjelpe kommunene i arbeidet med å styre og forbedre kvaliteten i lokalsamfunnets fysiske og sosiale livsmiljø.	250 000
SINTEF Byggforsk	Mal for kommunale byggeskikkveiledere	Informasjonsinnsats rundt mal for kommunale byggeskikkveiledere	104 000
Manus & form	Sensorisk bolig - energiberegning til nivå A	En sensorisk bolig skal utredes i forhold til mulighetene for energimerke A. Boligen skal være en visningsbolig og eksempelbygg i forhold til sensoriske utfordringer.	30 000
NBBL	Energieffektivisering i eksisterende boligbygg	Prosjektet er et forprosjekt for et 3-årig FoU-prosjekt "Energieffektivisering i eksisterende bolig", som igjen er et ledd i NBBLs satsing "Boligløftet" som har som mål å øke energieffektiviteten og uu utover gjeldende krav. Forprosjektet skal resultere i: en status/potensial-rapport, øke kunnskapen/motivasjon i bbl, etablere kontakt med eksterne aktører og legge føringer for videre arbeid.	300 000

Standard Norge	Norsk Standard for Passivhus og Lavenergiboliger - Yrkesbygninger	Prosjektet skal utvikle en Norsk Standard for sertifisering av lavenergi- og passivhus for yrkesbygninger som kontorbygg, undervisningsbygg, helsebygg og lignende. Standarden skal inneholde definerte krav til energibehov, beregningskriterier, kriterier for sertifisering og krav til dokumentasjon. Standarden skal være harmonisert med NS og CEN (Europeiske) standarder.	100 000
Fræna kommune	Dalelia BK-4	Leilighetskompleks med 70-90 boenheter; 40% passivhus, 30% lavenergi og 30% TEK. Det er planlagt kontroll og oppfølging av prosjektet i 5 år, for å sammenligne boligene med ulik isoleringsgrad.	250 000
Marit Grindaker Wright	Økohuset i Biestøa	Passivhus i Grimstad som skal være et økologisk, helse- og klimamessig bærekraftig bolighus med lavteknologiske løsninger og naturlig ventilasjon.	400 000
Universitetet i Agder	Nettbasert kurs i planlegging og bygging av passivhus	Nettbasert kurs presentert med bilder, tekst, animasjoner, simuleringer og interaktiv video. Kurset vil være gratis og tilgjengelig for alle, man betaler kun for ev. eksamen.	200 000
Nina Haarsaker	Årstilpasset bolig	Boligen vil bli et "passivt" passivhus, dvs. passivhus uten mekanisk ventilasjon og diffusjonstette vegger. Prosjektets eksperimentelle kvaliteter vil bli brukt direkte i undervisning.	45 000
Markør AS	LIPA	Rehabilitering av en frittliggende bygning til passivhusstandard og videre til plusshus. Prosjektet er bygd opp som en samarbeidsmodell mellom næringslivet, det private og offentlig sektor, på tvers av fagmiljøer og landegrensler. Resultatet av prosjektet er Bjørk Miljøsentrum som vil bli et ressurscenter for miljø og bærekraftig utvikling.	350 000
Trøndelag Forskning og Utvikling	Økonomi knyttet til bygging og drift av passivhus - tilleggsbevilling	Tilleggsbevilling: I prosjektet tallfestes evt. merkostnader knyttet til passivhus. Det gjelder både byggekostnader og driftskostnader og dermed totale kostnader knyttet til byggets levetid. Inngangen er passivhus, men det er også spesielle utfordringer knyttet til barnehager som det sees spesielt på.	25 000
BB2012 - MAF	BB2012, Verdsarvbustaden + vidareføring og etablering av hovudprosjekt	Boligutstilling i Møre og Romsdal; arkitektkonkurranse og etablering av hovedprosjekt.	200 000
Blakstad videregående skole	Blakstadmodellen - filmdokumentasjon	Dokumentasjon av Blakstadmodellen med film, stillbilder og erfaringsrapport med innspill fra partene i prosjektet.	150 000
MKS24 AS	Plusshus i porebetong	Realisering av forbildeprosjekt som viser at det er mulig å kombinere kvaliteter som: plusshus, uu, kostnadseffektiv byggeprosess, red. avfall, brukeropplevelser m.m.	400 000

NAL	Videreutvikle Ecobox prosjektdatabase - samarbeid med NTNU	Prosjektet innebærer et samarbeid med undervisningsinstitusjoner der byggeanalyser gjennomført av studenter på norske miljøbygg skal tilføre nytt og utdypende stoff til Ecobox prosjektdatabase.	125 000
Larvik kommune, HMS-avdelingen	Videreutvikling av tre web-baserte verktøy for inneklimate, energi og FDV	Videreutvikling av tre eksisterende web-baserte verktøy for inneklimate, energi og FDV. Verktøyene skal oppdateres ift nye krav og ny kunnskap.	150 000
Adalia Film & media	Delta2Kelvin, samt kortfilm for nettside om Passivhus	Delta2Kelvin er en filmserie om klima og miljø for unge, som er dramatisert med faktabasert innhold. Det er søkt om midler til en episode om e/m og passivhus for TV og nett, samt kortfilm for nettside om passivhus. Serien tilrettelegges for TV-sending og er beregnet ferdig vinter 2011. I tillegg vil den bli tilgjengelig på dk2.no og nettsteder til alle samarbeidpartnere. Samt at den vil bli synlig på sosiale medier etter visning. Den dokumentariske kortfilmen om passivhus vil være tilgjengelig i fullkvalitets streaming flashformat for nett innen utg. av 2010.	250 000
Anne Marie Grimsrud	Holmenknappen 4	Dette er et pilotprosjekt hvor det skal bygges to ulike passivhus. I den forbindelse skal det gjennomføres en prosjektering hvor passivhusløsningene skal detaljeres, og arbeidstegninger lages. Høyskolen i Bergen er koblet på prosjektet og studenter der skal i bruke prosjekteringen av de to boligene som case for beregninger og oppfølging.	175 000
Kåre Toft AS	6660 – Boliger i Torsteinsvik	Det planlegges å bygge ca 36 boenheter i Øygarden kommune med passivhusstandard. Kompetansemidlene skal sikre en god utredning, faglig kvalitetssikring på passivhusløsningene og konseptutvikling. Prosjektet er i tett samarbeid med Øygarden kommune.	400 000
Tinn kommune	Prøvebo i Hovin	Prosjektet skal utrede hvordan en fleksibel bolig kan innpasses i et lite lokalsamfunn og hvilke bokvaliteter som kan tillegges. Passivhusstandard legges til grunn for prosjekteringen.	150 000
KBBL	Forbildeprosj. (passivhus)	KBBL skal bygge 8 passivhusboliger på Draget i Nordmøre. Prosjektet vil også resultere i et visningshus med tilhørende kurs.	250 000
Skogmo industripark	Forprosjekt - tverrfaglig utvikling av miljøvennlige bygg	Samarbeidsprosjekt mellom Overhalla kommune og Skogmo Industripark (og Overhalla Sementvare AS) om tverrfaglig utvikling av prototype uleieboliger med passivhusstandard.	250 000

Enerhaugen arkitektkontor	Energi, funksjonalitet og bokvalitet i nybygde boliger i mur	Murhuskjeden Håndteverksmur AS har henvendt seg til arkitekter bla Enerhaugen Arkitektkontor AS med ønske om å få tegnet eksempelhus til en ny huskatalog med boliger i mur. Prosjektet skal videreutvikle og formidle mulighetene som ligger i energieffektive bygninger i mur.	100 000
Gaia Trondheim	Stavneblokka	Stavneblokka er en byggekomponent videreutviklet av Klimablokka gjennom støtte fra Innovasjon Norge og Framtidens byer (Trondheim kommune). Stavneblokka er en byggekomponent av returvirke, foreløpig for innendørs løsninger, som ønskes utviklet til et konsept for bygging av småhus. For å nå målet om yttervegg med passivhusstandard ønsker de i prosjektet å undersøke hvordan den generelle blokka kan inngå i byggesystemer som tar høyde for vekslende og økende krav til u-verdi. Bla. vil man se på muligheten som f.eks at blokka kan bygge i flere sjikt/vanger. Disse kan danne massive vegger i ulike tykkelser, som så avsluttes med vindtetting og utlektet kledning. Man kan også legge inn et lag eller hulrom med isolerende materialer som cellulosefiber, trespon som har bedre produksjonsrelatert miljøprofil enn mineralull.	200 000
42 prosjekter		TOTALT	14 088 248

Innvilgede prosjekt 2010 – Framtidens Byer

Søker	Prosjekt tittel	Beskrivelse	Innstilt beløp
Trondheim kommune	Brøset - planlegging og realisering av en klimanøytral bydel i Trondheim	Trondheim kommune deltar i Framtidens byer og forskningsprosjektet "Toward carbon neutral settlements. Processes, concept development and implementation" med planlegging og realisering av et karbonnøytralt boligområde på Brøset som case. Prosjektet startet opp i 2008.	500 000
Skien kommune	Nytt krisesenter i Telemark - passivhus	Et nytt krisesenter skal bygges som passivhus, med uu og en helhetlig miljøprofil vedr livsløp, valg av miljøprodukter og miljøriktige produksjonsmetoder. Sum bruttoareal 1634 m2.	500 000
Stavanger kommune	Rehabilitering og pluss energihus for Bamsefaret, Vålandshaugen og Slåtthaug Barnehage	Barnehager som skal bygges/rehabiliteres til plusshus	600 000
Bergen kommune	Etterprøving av inneklimateparameter i passivhusbarnehage Sollien, Bergen	Asplan Viak AS skal på oppdrag fra Bergen kommune gjennomføre et prosjekt på inneklimateparameter i passivhusbarnehager. Prosjektet vil ha fokus på planlegging og gjennomføring av inneklimateverdier og formålsdelt energibruk. Målingen skal foregå over to år.	300 000
Høyskolen i Bergen	Klimahuset Bergen, driftsfase	Klimahuset i Bergen skal bli et signalbygg med minst passivhusstandard og et kompetansesenter for energieffektiv og miljøvennlig bygging. Klimahuset skal stå ferdig august 2011. Eksisterende del vurderes rehabilitert til passivhusnivå.	200 000
Trondheim kommune	Arildsgata 6	Totalrehabilitering av eldre bygård bygd i mur til passivhus.	550 000
Fjogstad-Hus Sandnes AS	Passivhus på Rossåsen	Fjogstad Hus skal i samarbeid med Sandnes kommune oppføre 15 passivhus, med fornybar energi til oppvarming og produksjon av el. I enkelte av boligene. 9 av husene skal bygges på Rossåsen, mens 6 bygges i Hommersåk.	330 000
Kristiansand kommune	Framtidens bydel i Kristiansand	Forprosjektet skal avklare egnet område/areal for å realisere Framtidens bydel, kvalitetskriterier, samarbeidspartnere og organisering av prosjektet, budsjett og tidsplan for hovedprosjekt, samt utarbeide planprogram med tanke på reguleringsplan for det aktuelle området.	500 000

Tromsø kommune	Informasjons- og kompetansespredning ifm. passivhusbarnehage Kvamstykke i Tromsø	Tromsø kommune skal bygge Kvamstykket barnehage som et pilotprosjekt i passivhuskvalitet. Prosjektet vil gi informasjon og bidra til kompetanseheving på passivhusprosjektering- og utførelse.	100 000
Trondheim kommune	Følgeforskning og evaluering av parallelle oppdrag på Brøset	Prosjektet skal dokumentere og evaluere gjennomføringen av parallelle oppdrag på Brøset og vil også bistå med kompetanse til evaluering av planforslag som utvikles gjennom prosessen mtp klimagassregnskap og andre miljø og kvalitetsmål.	300 000
9 prosjekter		TOTALT	3 880 000